

PHU'O'NG-HOA

CÓ PHỤ THÊM NHIỀU TRANH ẢNH

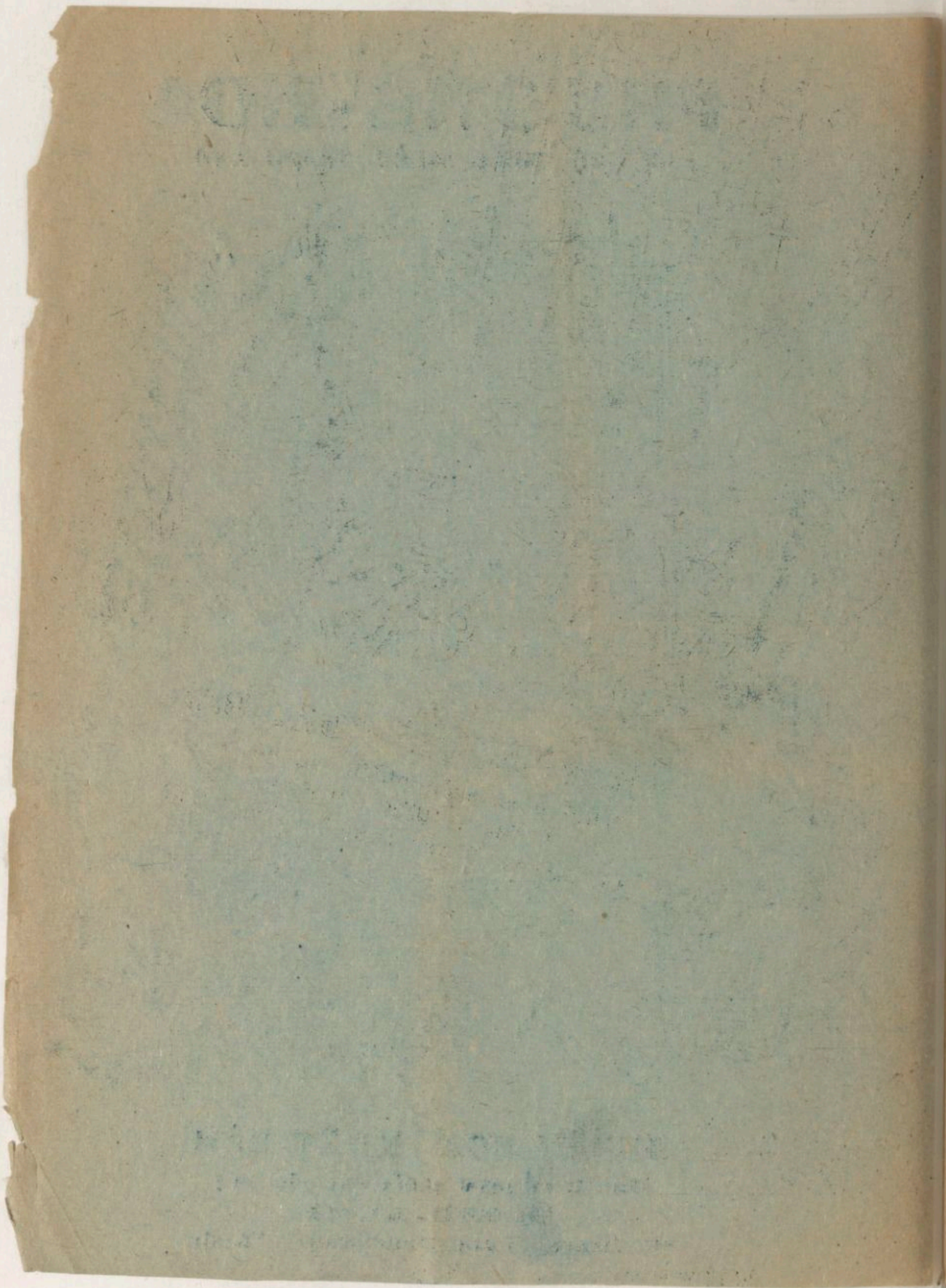

HUYỀN-NGA XUẤT-BẢN

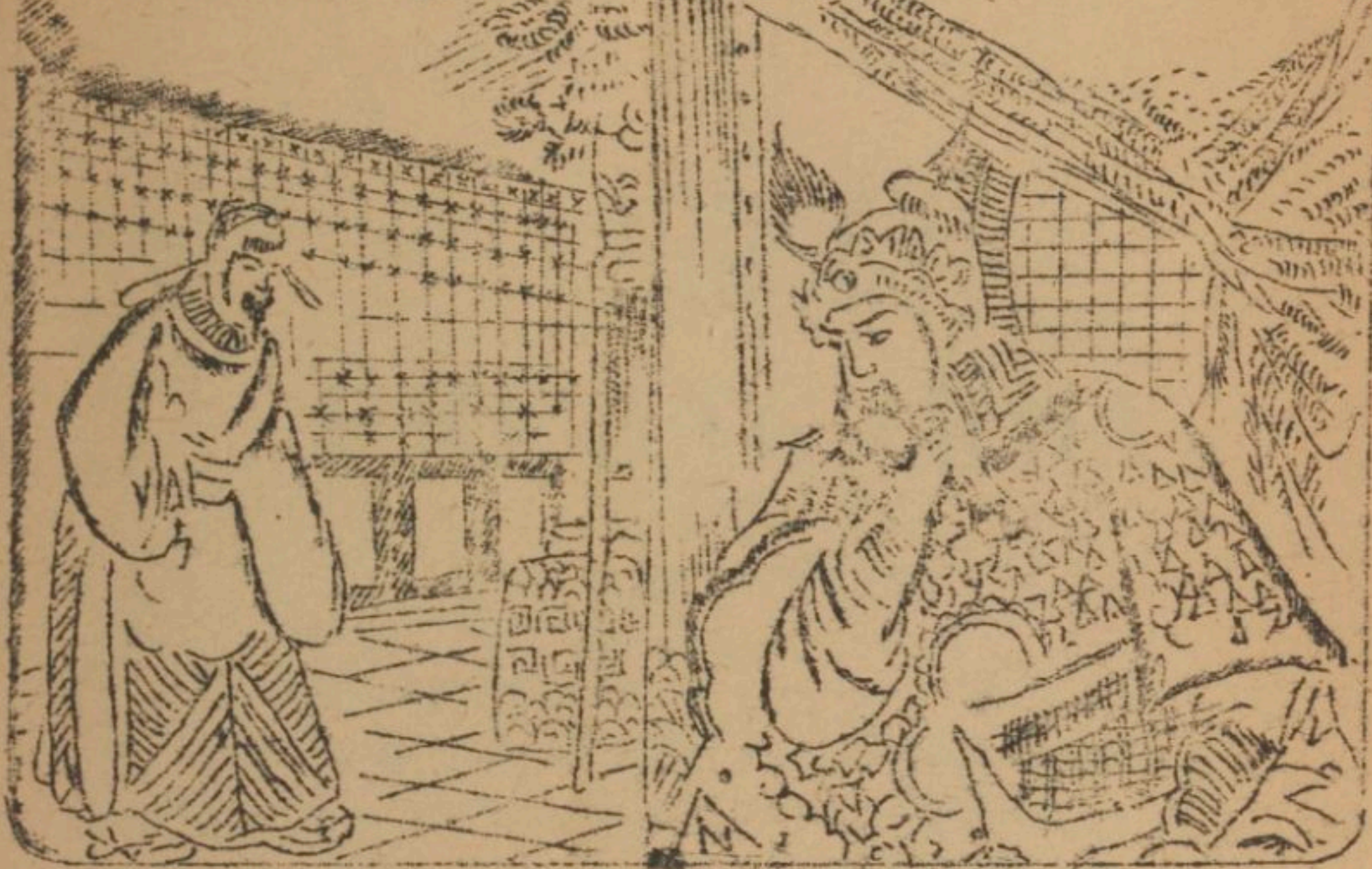
Thư từ và ngân phiếu xin gửi về :

Bà NGUỄN-THỊ-NGÀ

15. JULIEN BLANC (PHÚ-DOÃN) — HÀ-NỘI

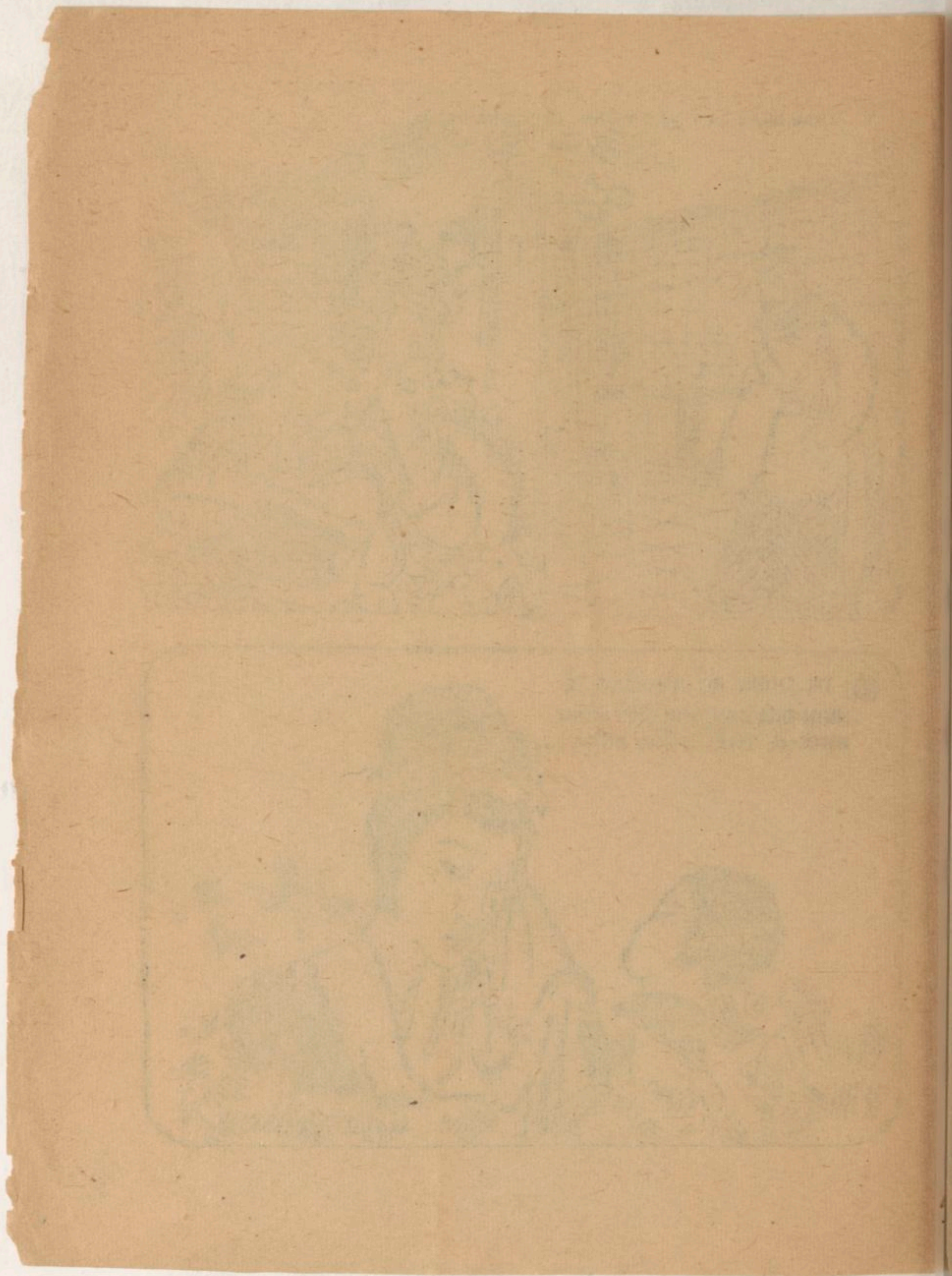

① THẦN NHÂN ĐẾN BÁO MÔNG CHO NHÀ VUA

② THỊ CHINH RỎ HAI HÀNG LỆ
NHÌN ĐUA CON, KHI BIẾT MÌNH
KHÔNG THỂ SỐNG ĐƯỢC....

TRUYỆN PHƯƠNG - HOA

Nay mừng vận mở hạnh thông
Bắc, nam hòa thuận, tây, đông thái bình
Bốn phương hải yến hà thanh
Muôn dân, trăm họ thái bình âu ca
Tích xưa người ở Thanh-hoa
Có hai hiền sĩ, nét na đại tài
Tên là Trần-Diện, Trương-Đài
Trẻ thờ cửa tuyết dùi mài nghiệp nho
Thấy nhau nên đứng học trò
Kết làm bằng hữu nhỏ to tin dùng
Mười năm nghiên bút văn phòng
Tuy riêng hai sách, nhưng chung một đèn
Bảo nhau khuya sớm tập rèn
Chuyên cần lập nghiệp mấy nên kịp người
Trường-môn hơn chúng rõ mười
Bỗng nghe có chiếu - chỉ trời mở khoa
Trở về lạy mẹ, trình cha
Rủ nhau sắm sửa đi ra kinh thành
Bèn vào nộp quyền đề danh
Năm ngày kéo bằng xứ thanh hai chàng

Hà-Trung. Thuần-Lộc họ Trương
Chiếu - giới ở huyện Lôi-dương họ Trần
Đất bằng sấm dậy dần dần
Thánh-quân cầu được hiền-thần đồng-lương
Hôm mai bệ ngọc nhà vàng
Xem hoa thượng-uyên lên đường vinh quy
Đồn vang kẻ chợ nhà quê
Đến nhà tế lễ thần-kỳ tổ-tiên
Vui vầy ca xướng yến diên
Việc xong gia - thất mấy liền phò kinh
Hôm mai phò tá thánh-minh
Lợi dân ích quốc, nổi danh các đường
Vua ban Thần- lộc họ Trương
Thượng-thư hộ-hộ giữ dằng việc dân
Lại ban Ngự-sử họ Trần
Vâng ra nầy mực cầm cân thay quyền
Trương-Công lấy được vợ hiền
Sinh ra Cảnh-Tĩnh, Cảnh - Yên hai chàng
Cả không luyện tập văn chương
Lắm le bẻ quế, biểu dương nghiệp nhà
Trần-công tuổi tác vừa già
Hôm mai cầu khẩn sinh ra một nàng
Hình dung yếu điệu dịu dàng
Tam tông, tứ đức nên trang nữ-tài
Bèn cho đèn sách hôm mai
Liều thông kinh sử văn bài mọi phương
Trần-Công quý hơn ngọc vàng
Hiếm hoi mới đặt tên vàng Phương-Hoa
Xuân xanh tuổi mới mười ba
Tin ong sứ điệp vào ra tung bưng

Song le còn kén tơ giảng
Ngọc lạnh đợi giá đến trừng mấy trao
Hai ông tuổi tác đã cao
Vây làm sở tấu đưa vào thánh-vương
Xin về trí-sĩ quê hương
Đức vua chuần thứ lòng thương lão-thần
Bèn ban voi, ngựa, kim ngân
Đường hoa bến liễu, binh quân thuyền về
Vang lừng dây khắp tứ bề
Hai ông giáo-sĩ về quê tiếng đồn
Trương-Công bèn mở trường-môn
Trước là giáo tập hai con học hành
Sĩ-nhân đâu đấy nức danh
Gần xa kéo đến tập tành chan chan
Có khi thông thả thanh nhàn
Bà phu-nhân mấy thở-thán sự tình
Ông vui giáo tập môn-sinh
Chẳng lo đến sự gia-đình cho con
Như thằng Cảnh-Tĩnh đã khôn
Hôn nhân đã định nào còn lo chi
Phận yên phu sượng phụ tùy
Giàu ăn, khó chịu, mặc thì nhân duyên
Xong còn con thứ Cảnh-Yên
Xin ông định liệu kết duyên nơi nào
Đôi ta già cả tuổi cao
Nắng mưa dễ dễ biết khi nao đôi dòi ?
Trương-Công rằng : Mặc bà hay
Xem đâu là chốn thảo ngay hiền hòa
Biết đường nội-trợ, tề-gia
Liệu cho con nó cửa nhà có đôi

Bà phu-nhân mới ngỏ nhời
Miền ta ít kẻ nữ-tài đảm đang
Phỏng so bên gái mọi đường
Con quan Ngự-sử là nàng Phương-Hoa
Có nhan sắc có nét na
Vả trong cữ nghĩa hay là ta lên
Trương-Công rằng: Việc ấy nên
Xa xối miền được thảo hiền là may
Thoát thôi mở lịch xem ngày
Dọn hòm cân bạc, liền tay tính đồng
Xẩm xanh đồ-đệ gánh gồng
Cảnh-Yên ngựa bạch Trương-Công kiệu vàng
Tôi đòi, vồng giá nghênh ngang
Nhật trình đến huyện Lô-dương ba ngày
Nghe tin, Ngự-sử mừng thay
Dạy người ra dọn lầu-tây công-đường
Chiếu hoa dưới phản, trên giường
Tranh treo màn cuốn phô trương bốn bề
Mở mang đậm, liễu đường hòe
Đã phô quân Sở, iai khoe lầu Tần
Ông bà vào đến cửa ngăn
Nhìn xem phong cảnh họ Trần càng ưa
Trần-Công mũ áo liền ra
Vội vàng đón rước ông bà Trương-Công
Thấy nhau đồ-đệ gánh gồng
Ngoài nhời chưa nói trong lòng đã hay
Anh em vào đến lầu-tây
Bèn làm tiệc ngọc, đàn tay vui chào
Rằng: từ sa khách cữ giao
Riêng lòng tưởng vọng khát khao bấy chầy

Dậy mừng anh chị tới đây
 Vui này cũng vì bằng ngày đề danh
 Trương-Công nghe nói phân minh
 Vợ chồng mấy ngổ sự tình vắn vỏi
 Tôi cùng anh nghĩa cố tri
 Một thầy, một sách, một kỳ vinh hoa
 Phước sinh hai trẻ sớm ra
 Như thằng anh nó, tôi đã khỏi lo
 Sông Ngân đã bắc cầu ô
 Giàu ăn, khó chịu, phận do thiên-tào
 Mặc thời của máy cày đào
 Gai kia ai vót, quả nào ai vo
 Đêm ngày ấy những còn lo
 Còn thằng em nó cơ đồ chữa xong
 Bấy nay đèn sách văn phòng
 Chưa tìm được kẻ giúp trong cửa nhà
 Anh thì sinh được Phương-Hoa
 Nghe rằng cháu cũng nét na thảo hiền
 Dám xin quy nhất vạn tuyền
 Cho con cái nó kết nguyên cùng nhau
 Ta thì chọn vẹn trước sau
 Đã Kim-lan lại Trần-châu càng bền
 Trần công rằng: Việc ấy nên
 Lọ là anh phải cần quyên chi dầu
 Dậy đồng về đến hiền lâu
 Bảo cô mày hãy ra hầu bác đây
 Đồng về sự thực trình bày
 Phương-Hoa nghe thấy mừng thay trong lòng
 Vội vàng tô điểm hình dung
 Môi son má phấn, khăn hồng điểm trang

Áo quần hây hây hơi hương
 Lòa sòa tóc phượng, ngang ngang mảy ngài
 Trên đầu ngọc dất, châm cài
 Dưới chân đen đến gót hài khoan khoan
 Bước ra đứng mãi thêm loan
 Trần-Công thấy thế hỏi han sự lòng
 Chàng thì thiếu kẻ giúp trong
 Khiến cho người giữ đạo tông sớm trưa
 Phỏng đã mặt xứng lòng ưa
 Nên chẳng thời nói chớ chờ nhời mình
 Pnương-Hoa liếc mắt mà nhìn
 Xe n chàng vẫn mạo giá nên anh hào
 Dứt lời nàng mới thừa vào
 Rằng: Tôi phận gái khác nào hạt mưa
 Vả tôi niên-thiếu ngây thơ
 Biết đâu trong sự thế cơ ý tình
 Tùy cha định liệu quyền hành
 Rủi may phó mặc mối manh tơ hồng
 Chử rằng: Gái có tam tông
 Nên chẳng hai chữ ở lòng mẹ cha
 Thoát thôi vội chớ về nhà
 Trần-công mới bảo cho bà nó hay
 Yên-diên lễ-vật đặt bày
 Trần, Trương hai họ chấp tay khẩn nguyện
 Chúng tôi xưa kết bạn hiền
 Rầy cho con cháu kết duyên đá vàng
 Ba tuần cung tửu hiến hương
 Chứng cho con cháu thọ trường bách niên
 Đoạn rồi ăn uống mời khuyên
 Trương-công xăm xửa nói bên ý tình

Lễ này là lễ văn danh
 Lan-giai đại lễ xin anh định kỳ
 Trương-công rằng : Việc xướng tùy
 Trăm năm há một chút gì mà lo
 Hai bên trò truyện nhỏ to
 Bao nhiêu lễ vật phó cho ăn cần
 Tiệc rồi xe ngựa rời chân
 Hai người về đến huyện Thuần bản hương
 Thông dong rồi lại mở trường
 Văn chương học tập, thư đường tiêu hao
 Nhân duyên nhiều nổi lao đao
 Soay vẫn phút bổng ngân ngao nhỡ nhàng
 Đã hầu được nửa đông trường
 Sắm xanh lễ vật rước nàng vu-quy
 Chẳng hay thủ-tướng nam-nhi
 Họ Tào Trung-ủy đương khi vua dùng
 Tính thời nghịch bạo, gian hùng
 Mỗi manh, tin tức, vội thông sự năng
 Biết rằng cô gái Lô-dương
 Có tài, có sắc, dịu dàng nét na
 Họ Tào mừng rỡ thay là
 Xắm xanh đồ-đệ vội mà vào ngay
 Một dòng xe ngựa tờ thầy
 Nhật trình đi đã năm ngày tới nha
 Trần-công áo mũ liền ra
 Nghe rằng : Quan khách quốc gia về đòi
 Chè thang thết đãi khuyên mời
 Họ Tào mới ngỏ khúc nhôi sự lòng
 Nay tôi tài thiển trí ông
 Ôn vua, Trung-ủy sắc-phong mới rồi

Song còn thiếu kẻ làm đôi
 Nàng khăn sửa túi cho tôi dưới màn
 Nghe người có gái hồng nhan
 Vậy nên tôi dám thờn bơn cả lòng
 Dám xin làm đạo xường tòng
 Để khi sớm tối giúp trong gia-đình
 Trần-công nghe rõ sự tình
 Trinh-hầu đã cất công trình tới ni
 Nó thời có nhan sắc gi
 Thua bèn tiết nghĩa, kếm bề thanh tòn
 Có con quan ở huyện Thuần
 Cùng tôi xưa kết bạn gần cố tri
 Biết rằng có gái nữ-nhi
 Ông bà cũng một hai kỳ hỏi han
 Nhẽ đâu trong nghĩa lan vàng
 Trót đà gả bán hợp hoan giao thê
 Đói no yền phận một bề
 Ngọc lành chi để mà nề giá cao
 Vì dù hầu có sớm vào
 Ất là lại được cửa nào còn hơn
 Họ Tào nghe nói nguồn cơn
 Xần xần nét mặt, nhờn nhờn tẩn lòn
 Vội vàng từ tị Trần-công
 Ngựa dù, thầy tớ đuổi dong dặm trường
 Đến miền Thuần-lộc quê hương
 Hỏi thăm tên họ rõ ràng tính danh
 Bèn làm một chiếu rành rành
 Sắm xanh thầy tớ tùy hành gươm đao
 Đến nơi gác tia lầu cao
 Xăm xăm ngoài cửa bước vào một khi

Nghiêm trang binh mã quân uy
 Đến nơi vào cửa ra uy hỏi rằng :
 Nhà Trương-công có phải chăng ?
 May sao làm sự bất bằng như không ?
 Thoát khỏi tay mở quyền rồng
 ng bốn chữ « Cứu trùng khâm sai »
 Trước thời đem chém Trương-Đài
 Kéo còn mại quốc vì tài gian ngoa
 Thoát thời đem quân vào nhà
 Bắt Trương-công lại nó hòa chém tươi
 Trương-môn sợ hãi rụng-rời
 Cảnh-An, Cảnh-Tĩnh kêu giời đã vang
 Cảnh-An, Cảnh-Tĩnh hai chàng
 Bà phu-nhân với lại nàng Thị-Trình
 Hải hùng phách tán hồn kinh
 Thương cha thảm thiết, lo mình oan-gia
 Cửa lầu liên bảo nhau ra
 Tìm nơi chủ bác để mà nương thân
 Truyền quân đóng ở trong làng
 Cửa nhà phá tán, bạc vàng thì thu
 Ba ngày sạch hết cơ đồ
 Lại đòi xã khản truyền cho tổ tường
 Trương-Đài mạn phép nhà vương
 Sự này, tội nó đã đương sơn-hà
 Vợ con có về đến nhà
 Thời đem tiền nạp để mà lấy công
 Sự lòng làm đã nên lòng
 Ngựa dù, thầy tớ đuổi dong tức thì
 Dây đồ đệ, mấy tùy nhi
 Việc nhà vương chớ nói chi đông dài

Sốt sa thay nôi Trương-Đài
 Cơ đồ đường ấy gia-tài sạch không
 Thương chàng nhân nghĩa hiếu trung
 Chẳng hay oan uổng cục lòng mà thương
 Hình hài rã nắng rầu sương
 Lấy ai khuya sớm đèn hương phụng thờ
 Thất cơ thav nhẽ thiên cơ
 Phu nhân Cảnh-tĩnh bơ-vơ lạc loài
 Hải hùng trốn tránh cõi ngoài
 Nào còn có dám vãng lai về nhà
 Tìm vào nẻo vắng nơi xa
 Sớm vào trú quán, tối ra ngự đình
 Thương cha vả lại sợ mình
 E khi người thế biết hình ta chẳng
 Mẹ con lo mấy nhau rằng
 Cha mày tội lỗi đạo hăng quân vương
 Bây giờ ai kẻ yêu đương
 Âu là ta phải tìm phương thanh nhàn
 Cho qua thời vận gian nan
 Kẻo khi người bắt ta oan đến mình
 Mẹ con bàn bạc sự tình
 Tìm lên đến huyện Thạch-thành xa khơi
 Tình cờ thấy có một nơi
 Non xanh nước biếc khác với trần-gian
 Hàng thông, giã quế chan chan
 Hồ sen suối chảy, đá bàn tường xây
 Trúc, mai, lan, huệ xum vầy
 Đào đông phô thắm, liễu tây khoe vàng
 Trên thời thượng diện tiền đường
 Dưới tam-quan có chữ vàng anh linh

Thấy trong phong cảnh hữu tình
 Bảo nhau rằng chốn lương mình đâu hơn
 Ở đây phong cảnh kỳ sơn
 Nhân gian dễ biết nguồn cơn là gì
 Giả danh làm kẻ tăng ni
 Xuất gia khuya sớm ta thì tựa nường
 Chuyên cần tụng niệm đèn hương
 Xã, dân, đâu đấy cũng đường kính tin
 Anh vui thú già-triền
 Nường nơi nhân chí giải phiền cũng khuây
 Ở ăn được một tháng chầy
 Cháo rau nường tựa tháng ngày đôi khi
 Thị-Trinh thai sản đến kỳ
 Sinh ra một gái phương phi muôn phần
 Nào hay thể hệ soay vắn
 Thị-Trinh nàng đã tới tuần sinh ly
 Tự nhiên phải bệnh bất kỳ
 Thuốc thang chẳng chịu, cơn thì kém ăn
 Lại thêm đau đớn nhọc nhằn
 Liệu cơ thể đã mười phần khôn đang
 Thị-Trinh cầm lấy tay chàng
 Nói rồi giọt lệ hai hàng chứa chan
 Chúng tu phải bước cơ hàn
 Tựa nường được chốn già-lam cửa người
 Hay đâu cơ biến đổi rồi
 Xa nơi quê quán, lạc loài non quan
 Lại mang bệnh tật nguy nan
 Ất là bệnh thiếp khôn toàn được qua
 Thương chàng dạ thiếp xót xa
 Minh chàng giắt diu mẹ già con thơ

Đã như bể ngọn lia tơ
 Lênh đênh góc biển, bơ vơ chân trời
 Thở than chưa kịp hết nhời
 Hồn hoa trót đã tẻch vời tiên-hương
 Chồng sâu, mẹ thắm, em thương
 Vật mình lăn khóc bên giường đôi khi
 Chẳng hay gặp bước gian nguy
 Cơ đồ tan tác, thân thi cát lăm
 Đem thân nương chốn sơn-lâm
 Lấy ai khuya sớm viếng thăm mộ phần
 Mẹ con lỡ bước sa chân
 Tựa nương cảnh phật, gửi thân quê người
 Mẹ già gần đất xa trời
 Nỡ nào nằng lại tẻch vời âm cung
 Để con trứng-nước ấu-trùng
 Lấy ai dưỡng dục, bế bồng cho anh
 Kể sao cho hết sự tình
 Đem nằng táng tại bên thành mái sau
 Đặt bày táng lễ muối rau
 Một văn nam nữ, mấy câu tế nằng :

Văn-tế rằng :

*Giờ thương đôi khi
 Xoay vần chẳng khỏi hơi âm
 Người có năm thương
 Yêu mến chỉ bằng đạo vợ
 Nhớ nằng buổi xưa
 Mày liêu dịu dàng
 Mặt hoa hơn hở*

Việc rồi gìn giữ đạo bằng
 Hai bên hiếu kính cũng bằng nhau
 Ngày thường lệ bữa cơm rau
 Thương cha sót mẹ lòng sầu sinh ly
 Mẹ già gìn giữ tiểu nhi
 Xã dân đâu đấy thấy thì cũng thương
 Ít nhiều tư cấp cũng nhường
 Thờ cha, thờ mẹ, giữ giàng chăm chăm
 Những nương tựa chốn thuyền-làm
 Sự tình lần lửa bảy năm giới tròn
 Tiểu-Thanh vừa mới cả khôn
 Hình dung má phấn môi son da ngà
 Vốn sinh ra chốn chiến già
 Cho nên mới đặt tên là Tiểu-Thanh
 Tháng ngày đèn sách học hành
 Văn chương cũng đã thông minh khác thường
 Phu nhân mới bảo hai chàng
 Bảy lâu ta chịu lỗ làng gian nguy
 Dầu cha mày có phi vi
 Bảy năm nay cũng có kỳ đại khoan
 Sự này âu phải luận bàn
 Tìm về quê quán hỏi han dân dã
 Hai con vâng cứ mẹ già
 Xẩm xanh lễ vật hương trà oản thang
 Dâng lên cúng trước tiền đường
 Chúng tôi từ thuở tựa nương cảnh chiến
 Đã nhờ chư Phật hoàng thiên
 Rầy xin tìm lời về miền hương quê
 Lòng thành lễ vật có gì
 Nguyên xin linh ứng hộ trì bình ninh

Khấn rồi ra mộ Thị-Trình
 Khóc rằng : Trọng nghĩa tấm tình chúng ta
 Cậy nhau muôn việc tề gia
 Bấy lâu ngộ biệt âu là nhớ thương !
 Anh rầy giờ lại quê hương
 Thong dong sẽ lại rước nàng về sau
 Tiểu-thanh lăn khóc vật đầu
 Đạo con nghĩa mẹ cách nhau bấy chầy
 Để tôi chứng nước ngày thơ
 Bù chi dưỡng dục bấy nay ơn bà
 Chúng tôi về ở quê nhà
 Một mình mẹ ở đường xa quê người
 Thấu chăng trên chín, dưới mười
 Một lưng cơm bạc tế nơi mộ vàng
 Thốt thôi trở lại từ đường
 Dời chân giao khắp bốn phương triền già
 Than cùng phong cảnh cỏ hoa
 Nương nhờ ăn ở vào ra bấy chầy
 Người giao viễn cảnh xum vầy
 Người về cảnh ở chốn này đắm chiêu
 Tĩnh, An vừa nói hết điều
 Xem mầu hoa cỏ ra chiều chẳng tươi
 Có hoa yên ngọc kém tươi
 Xem phong cảnh vậy, chân giới khôn đương
 Bèn ngâm thi luật một chương
 Diên ra giữa trước tiền đường xong xong

Thơ tức cảnh rằng

Người đà lưu lạc cảnh xa xuôi
 Bởi cảnh mà người được thanh thoi

Cảnh có người hiền nên thẳng cảnh
 Mến người được cảnh mấy nên thời
 Người nào cảnh mến người thông thả
 Cảnh có người hiền cảnh tốt tươi
 Cảnh ở thư nhàn nên cảnh rạng
 Người về công việc có cao vời

**Người in chuyện soạn thêm
 một bài rằng :**

Cảnh vật dường như phải có người
 Người buồn há dễ cảnh đưa tươi
 Cảnh xưa tú mậu nay rầu rĩ
 Người trước phong lưu phút biển rời
 Người đến cảnh vui hoa nở mùa
 Người về cảnh nhớ lá khô phơi
 Tạm xin già cảnh về quê quán
 Người gặp rông mây cảnh sẽ cười
 Thơ rồi sắm sửa gánh gồng
 Tỉnh dất từ mẫu, An bồng Tiểu-Thanh
 Mẹ con rời bực nhật trình
 Hỏi thăm làng nước dẫn tình lâu la
 Đến đầu hành khách dần dà
 Mười lăm ngày đến đấy là Lôi-dương
 Thấy đông chợ búa phố phường
 Bảo rằng : Đây cũng dễ đường dung thân
 Về làm chi dưới huyện thuần
 Âu là ta sẽ trú chân chốn này
 Nhà quan ngự-sử đầu đây
 Ất là sao cũng có ngày gặp ta
 Đình tây một góc ngăn ra
 Trước là rau cháo sau là nương thân

Tĩnh vào hành khất phương dân
 Gặp người họ Nguyễn muôn phần phú-gia
 Thấy chàng sĩ tử hiền hòa
 Nguyễn - công thấy gọi vào nhà hỏi han
 Ta đây thương kẻ sĩ hàn
 Ở đây ắt cũng thanh nhàn ấm no
 Dạy năm ba đứa học trò
 Phỏng như thế ấy thầy đồ chịu chẳng?
 Nghe rồi Tĩnh mới trình rằng
 Nhời ông bà dạy tôi vâng đã đành
 Mẹ cùng em ở ngoài đình
 Mà tôi no ấm một mình làm chi?
 Thấy nhời ăn nói có nghi
 Cho chàng tiền gạo nhủ thì hãy ra
 Cửa này để kính lão bà
 Tĩnh người rằng vậy. rồi mà vào đây
 Được nhời Cảnh-Tĩnh ra ngay
 Bèn về chốn ở trình bày mẫu-thân
 Nghĩ rằng được chốn đức nhân
 Bảo con vào đây trú chân trợ thì
 Vâng nhời mẹ dạy ra đi
 Liên vào giáo lập sĩ nhi học hành
 Cảnh-An, từ-mẫu, Tiểu-Thanh
 Tháng ngày nương tựa ăn hình mấy nhau
 Chuyên cần đèn sách cháo rau
 Biết đâu quê quán, biết đâu cửa nhà
 Trương-công từ phải oan gia
 Trần-công nghe biết sót sa nhiều bề
 Rằng : Anh nhân, hiếu, trung, nghi
 Có sao mà lại gian nguy cơ hàn
 Một là văn vũ bách quan
 Người trung thì ít, kẻ gian thời nhiều

Vua thời cao ngự trong triều
 Cho nên anh phải uổng điều công danh
 Mong cho động đạt đế-đình
 Lại lo những sự cháy thành và lây
 Vua thời muôn việc một ngày
 Có xem đâu đến những bấy tôi xa
 Khá khen thiếu nữ phương-Hoa
 Nghĩa nhân tiết hạnh ít là hòa hai
 Tin từ nghe vắng bên tai
 Đêm ngày dười dươi hôm mai dầu dầu
 Hải hùng thương sót lo âu
 Cảnh-An chàng hỏi đi đâu bây giờ?
 Bèo trôi góc bể bơ vơ
 Biết đâu là chốn cây nhờ tựa nương
 Lòng thương nhặt phẩn phai hương
 Ủ ê mây liễu võ vàng mặt hoa
 Thương chàng than khóc sót sa
 Không thông tin tức dễ mà hỏi han
 Hầu mong nhắn cá gửi nhàn
 Lại e mây nước suốt ngàn biết đâu
 Đôi khi hôm sớm vào hầu
 Chào mời ăn nói ra mầu ủ ê
 Trần-công biết ý sinh nghi
 Hỏi rằng : Con có việc gì riêng đây
 Cho nên mặt ủ mây gầy
 Nàng bèn den đến trình bày cùng cha
 Rằng : Tôi nát ruột sót sa
 Từ nghe tin tức sự nhà Cĩnh-Yên
 Trước là tội phạm trách duyên
 Nguồn ân bể ái phút nên đòi đường
 Sau là cảm nghĩa thương chàng
 Văn-nhân tài-tử nhờ nhàng chuân chuyên

Cho nên lỗi ước sai nguyên
 Khiến tôi sao chẳng đeo phiền sầu bi
 Thấy nhời con nói vắn vi
 Nửa thì thương bạn, nửa thì thương con
 Tưởng khi giao diện đối ngôn
 Ba vuông sánh vơi bầy tròn thông gia
 Bầy giờ mặt cách lòng xa
 Đón sai nghĩa ấy biết là làm sao
 Dạy con mọi nỗi tiêu hao
 Giữ cho vững chớ tơ hào mấy ai
 Kéo khi rùng mạch vách tai
 Lạnh rãng vì bởi hờ môi gió vào
 Ngày sau Trung-úy họ Tào
 Mỗi manh tin tức liền vào hỏi han
 Trần-công biết ý cơ quan
 Then cài cửa đóng chẳng toan tơ hào
 Khen Phương-Hoa chí khí cao
 Lòng son da sắt chẳng bao giờ dơi
 Phòng không bấy tám năm giờ
 Đêm ngày tơ tưởng một người họ Trương
 Hẳng dùng bát nước nén hương
 Đề khẩn lạy mười phương chín nguyên
 Rằng ; Tôi nhi nữ thiếu niên
 Mẹ cha đã định kết duyên mấy người
 Phút đầu cơ biến đổi giờ
 Cá tằm nhận tích dạm giải bấy lâu
 Dầu chàng lưu lạc đến đâu
 Xin toàn tính mệnh mai sau lại về
 Cho tôi giữ đạo tương kỳ
 Cầu thì tất ứng, nguyện thì tất thông
 Cao minh xin chiếu cho cùng
 Kéo sai nguyên ước mà lòng lao đao

Tình cờ có khách cự u giao
 Con quan Tổng-đốc qua vào Nghệ-An
 Qua nơi, đến cội gần miền
 Nhớ người cố-cự, vậy nên chơi bởi
 Phương-Hoa thấy bạn đến chơi
 Rước vào mừng rỡ nói cười với nhau
 Trình rằng : Chị đi chơi đâu
 Thừa rằng : Tôi phải vào uầy nghiêm quân
 Đến đây nhớ bạn cố nhân
 Cho nên đồ-đệ dõng chân bước vào
 Nàng rằng : Cựu nghĩa tương giao
 Bấy lâu em những khát khao mơ màng
 Tung bừng thiết đãi trè thang
 Đoạn rồi thầy tớ lên đường ra đi
 Phương-Hoa tiễn bạn cố-tri
 Sấm sanh vỗng giá vậy thì liền ra
 Đến nơi làng chị vừa trưa
 Kể đi người lại tạ từ chia tay
 Phương-Hoa về đến lầu tây
 Tiểu-Thanh vừa tới ăn mỳ cửa hiên
 Trình rằng : tôi kể chuân chuyện
 Xin bà sẽ mở lòng hiền đội ơn
 Nàng nghe thấy nói nguồn cơn
 Xem hình dung cũng có phần bảnh bao
 Bấy giờ nàng mới gọi vào
 Hỏi nào què quán, hỏi nào mẹ cha
 Tiểu-Thanh rón rén thưa qua
 Thơ ngây nào biết cửa nhà là đâu
 Rằng mẹ tôi thác đã lâu
 Bà tôi nuôi nấng ơn sâu nghĩa dày
 Nàng rằng : Thương xót thân mầy
 Thôi con đừng có ăn mỳ làm chi

Vả may thơ ấu tiểu nhi,
Muốn cho no ấm ở thì cùng tao.

Tiểu-Thanh nghe nói thấp cao,
Giã từ lãnh ý ra vào tựa nường.

Thoát thôi trở lại vội vàng
Trình bà rằng : Có một nàng đi qua
Xem chiều đức hạnh hiền hòa
Thấy tôi khiến bắt về nhà dạy nuôi
Xin bà ở mấy chủ tôi
Mẹ con rau cháo lẫn hồi nuôi nhau
Tôi xin vào đấy ở hầu

Đường hơn nhẽ thiệt tôi đâu có nhằm
Phu-nhân thương cháu khóc thầm
Dậy rằng : Vào đấy mà thăm ý tình
Nhà người sang trọng quyền hành
Nhiều khi bán bạc triều đình quốc gia
Phỏng may nghe được việc ta
Thời con tin tức kéo bà, lo âu

Tiểu-Thanh vâng dạy trước sau
Săm săm liều bước đến hầu nàng Phương
Trình rằng : Người có lòng thương
Tôi xin hầu hạ tựa nường đêm ngày
Phượng-Hoa cho sách đôi giấy
Dời chân lên võng một giây đến nhà
Thanh từ đến mấy Phượng-Hoa
Dấu yêu áo lụa quần là cấp cho
Tin dùng nhiệm nhặt nhỏ to
Khiến sao nghe vậy chẳng lo vụng nhằm
Trong ngoi cất đặt săm săm
Lòng nàng yêu trộm dấu thăm dòi khi
Cho ăn cho mặc bù tri

Tuy rằng nuôi nấng khác gì thịt xương

Thanh từ an thủ tựa nương
 Được về vinh hiển thêm đường khôn ngoan
 Sự mình mọi việc lo toan
 Thương bà, sốt chủ cơ hàn cháo rau
 Nàng thường gặt hỏi bấy lâu
 Tình kia chẳng ngổ trước sau sự nhà
 Có đêm vừa suốt canh - ba
 Một Thanh mấy lại Phụng-Hoa trong màn
 Nhân khi vắng vẻ thanh nhàn
 Nàng bèn dạy mấy hỏi han sự tình
 Tở người tuy chẳng có sinh
 Song le cũng đã công trình dạy nuôi
 Bao nhiêu tình tự khúc nhòì
 Thời con nói thực mọi nhòì mẹ hay
 Tiểu-Thanh nghe nói chau mày
 Tôi ớn cửa mẹ ấyb chầy hiển vinh
 Áo dây cơm nặng thọng tình
 Nói ra thời sợ sự mình xấu xa
 Song trong đạo mẹ con ta
 Dễ hầu có dẫu nữa mà làm chi
 Ông tôi xưa thừa đương thi
 Thượng - thư hộ bộ phù trì thánh quan
 Đến ngày tuổi tác mãn tuần
 Cho về thúy sĩ huyện Thuận bản hương
 Con là Cảnh-Tĩnh, Cảnh Yên
 Chẳng may phải bước oan khiên bất kỳ
 Có quan khâm mạng quốc uy
 Cứ trong chiếu chỉ chu di Trương-Đài
 Lại thêm thu hết gia tài
 Mẹ con từ đấy lạc loài chuân chuyên
 Cha tôi mấy chủ Cảnh-Yên
 Đem bà mấy mẽ tôi lên Thạch - Thành

Tháng ngày nương tựa ần danh
 Kỳ này nghe đã thái-bình đại khoan
 Cho nên nghĩ ngại lo bàn
 Tìm về quê quán hỏi han thân tình
 Mẹ tôi tên gọi Thị-Trinh
 Vô duyên phút đã bỏ mình xa khơi
 Trước sau trình rõ khúc nhôi
 Mẹ đã hỏi hết tôi thời giấu chi
 Phương-Hoa nghe nói vân vi
 Ôm Thanh mà khóc ngã kề dưới hiên
 Rằng tao mấy chú Cảnh-Yên
 Vốn ngày xưa đã kết nguyên Trần-Châu
 Bởi vì lưu lạc bấy lâu
 Cho tao vô võ lo âu một mình
 Khôn thay tin tức dữ lành
 Đói no chẳng biết ý tình là sao
 Những là tưởng vọng khát khao
 Lòng trời xui khiến mây vào đến đây
 Cam lòng xưa ước bấy chầy
 Giao tương cho bổ thừa ngày sinh ly
 Nói năng mọi nỗi vân vi
 Canh tàn trăng lặn trời thì bình minh
 Phương-Hoa bên đây Tiểu-Thanh
 Con ra ngoài ấy trần tình chú hay
 Thím đưa một nén bạc này
 Gọi là kinh chú thời mây đem ra
 Để mà khuya sớm nuôi bà
 Ít nhiều rau cháo cho qua lúc này
 Thanh vàng lĩnh lấy trong tay
 Vội vàng trở gót ra ngay đường ngoài
 Trình bà thừa chú mọi nhờ
 Rằng tôi vào đây cửa người tựa nương

Tin dùng nhiệm nhứt yêu đương
 Song le ra sự thương thương hỏi han
 Đợi ơn công đức muôn vàn
 Ấm no nên được an nhàn thanh thoi
 Đêm qua người tỏ hết nhời
 Nghe thoi mới biết là người nhà con
 Trước đã chỉ núi thề non
 Chao duyên cùng chủ sắt son ân cần
 Bởi ta nhớ bước gian chuân
 Cho nên kẻ Tấn người Tấn bơ vơ
 Nhưng nay thim vẫn đợi chờ
 Thiện duyên sui đến bây giờ gặp ta
 Bạc này thim dạy đem ra
 Gọi là kính chủ hầu bà bấy nhiêu
 Đương cơn nước siết buồm siêu
 Tuy rằng : của ít lòng nhiều mấy ta
 Cảnh - An nói mấy mẹ già
 Rằng công nghĩa ấy ắt là hòa hai
 Nàng nay sắc nước hương trời
 Đoái thương đến kẻ lạc loài khó khăn
 Ví dù tham phú phụ bần
 Thời lòng son sắt nghĩa nhân đâu còn
 Hiếm gì lệnh tộc cao môn
 Đợi ta bấy tám năm tròn làm chi
 Dây Thanh con kíp trở về
 Liệu nhời chủ nói cho y sự tình
 Thanh về trình bạch phân minh
 Rằng : tôi ra đây nói trình khúc nhôi
 Thời bà tôi mấy chú tôi
 Mừng mừng tủi tủi bồi hồi xiết chi
 Mừng rằng : Người lại thương vì
 Nghĩa thì người nhớ của thì người cho

Tủi vì nông nổi cơ đồ
 Bấy lâu cách trở Việt Hồ đôi nơi
 Dặn rằng : Muôn đời ơn người
 Rộng thương đến kẻ lạc vời dở dang
 Thừa xưa còn mặt Nghiêm-đường
 Cùng quan ngự sử lan vàng bấy lâu
 Đã nguyên hai họ Trần, Châu
 Ất rằng : Kim cái nghĩa sau muôn đời
 Hay dầu hoạn nạn cơ trời
 Khiến nên thay đổi cho người biệt ly
 Công cha đức mẹ nặng nề
 Còn chưa giả được hưởng gì ái ân
 Vì mà vong nghĩa phụ bản
 Dám dẫu nói chuyện Tấn, Tần đến con
 Nghĩ mình lưu lạc bấy chầy
 Tưởng rằng người đã xum vầy phượng loan
 Thói thường giàu hợp khó tan
 Nào ai thương kẻ cơ hàn làm chi
 Ai ngờ người lại thương vì
 Tưởng tình, nhớ nghĩa ấy thì trọng thay
 Nghe Thanh biện bạch trình bày
 Mà nhời ăn nói dạ này như không
 Từ ngày biết rõ tin chồng
 Chẳng lòng lo sợ tơ hồng xa xăm
 Ngon ăn mà lại yên nằm
 Hai ngày lại dạy ra thắm một kỳ
 Tư thông tin tức đi về
 Đêm thì thím cháu, ngày thì mẹ con
 Một chiều là một ngọt ngon
 Lòng người thương nhớ núi non khác gì

Thương chàng cơ cực hàn y
 Mẹ thì già yếu, mình thì gian truân
 May cho hai bộ áo quần
 Bút hoa thư thảo ăn cần một phong
 Tinh ngân năm lạng bạc đồng
 Tiểu-Thanh đòi lại bên phòng thở than
 Rằng tao thương chú muôn vàn
 Mẹ con đói khát cơ hàn cay ai
 Lấy gì rau cháo hôm mai
 Lấy gì đèn sách dùi mài nghiệp nho
 Vậy nên tao phải toan lo
 Áo quần mấy bạc phó cho trong này
 Để mà tư cấp tháng ngày
 Vậy thời phó thác cho mày đem đi
 Lại lo nhiều kẻ gian phi
 Con thì thơ ấu, đường thì xa xăm
 Sợ khi sơ xuất vụng nhằm
 nhời mà lại tiếng tăm đến mình
 Con hãy ra trước trần tình
 Đêm nay chú phải thân chinh mà vào
 Đứng chờ ngoài chốn vườn đào
 Đêm khuya sẽ khiến người nào đem ra
 Tiểu-Thanh vâng dậy bấy giờ
 Liền ra trình chú sau xưa tỏ tường
 Chàng rằng : Chẳng lọ bạc vàng
 Chú vâng cho đẹp lòng nàng mà thôi
 Thanh về biện bạch khúc nhôi
 Nhân khi thanh vắng liền đòi Liễu ra
 Nghĩ trong thầy tớ nghĩa nhà
 Một Đào, một Liễu, vốn là cựu nguyên

Đào thi già thất đã yên

Tham về Tần, Tấn chẳng chuyên ra vào

Mây trời thủ túc mấy tao

Nguồn cơn phải dẫn tiêu hao tỏ tường

Đêm nay cò khách viễn phương

Nguyên tao vốn đã giận chàng đến đây

Người thì giữ lấy của này

Canh ba thanh vắng thi mảy đem ra:

Thầy ai đứng trước vườn hoa

Nam nhi đích thực của nhà sẽ trao

Ví dù khách có xin vào

Thời ngăn cấm kéo tơ hào sự ta

Nàng đương dặn bảo trong nhà

Phải khi Đào-thị đi qua ngoài đường

Đừng nghe rõ biết sự nàng

Trở về mách bảo cùng chàng Hồ-Nghi

Rằng : Bà có khách cố tri

Một hôm đây Liễu đem thi đem ra

Hồ-Nghi tính cũng gian tà

Tin nhời vợ nói thực là chẳng sai

Cấp gươm, mặc áo ra ngoài

Săm săm đến trước gốc mai đứng đình

Giọt đồng hồ điểm ba canh

Bấy giờ Liễu dậy một mình đem ra

Thấy người lấp ló nẻo xa

Hỏi rằng : Ai đấy hay là hiền nhân ?

Lòng mừng chân bước đến gần

Giáp mặt xem rõ thực chàng Hồ Nghi

Hỏi rằng : Anh đứng đấy chi ?

Rút nhời Liễu nói nói Hồ-Nghi hèn hoai

Gương tra một nhát vào vai
 Liễu liền ngã xuống gốc mai bên thành
 Thương thay nhân nghĩa công trình
 Vì thay, nên phải bỏ mình oan thân!
 Một hòm tài hóa kim ngân
 Hồ-Nghi cất lấy dời chân về nhà
 Trời cao đất rộng thăm xa
 Đêm trường thanh vắng ai là kẻ hay
 Liễu thời phách lạc hồn bay
 Nàng thì ngồi đợi đêm chầy canh khuya
 Càng mong càng chẳng thấy về
 Cùng Thanh bàn bạc tỉ tê sự lòng
 Oan thay nỗi Cảnh-An chàng
 Tin nhời thực hẹn lên đường xòng pha
 Xăm xăm đến trước vườn hoa
 Canh đã năm khắc trời đã lặn giăng
 Nghĩ rằng: Còn đợi đâu chẳng
 Một mình tim tối thung thẳm trong ngoài
 Bước ra giây trúc hàng mai
 Vô tình chân séo phải vai người nằm
 Máu me quần áo ướt đầm
 Hãi hùng hoảng hốt xăm xăm bước về
 Vô tình biết khúc nhòai gì
 Sáng ngày Đào thì nó thị ra thăm
 Bên thành thấy liễu còn nằm
 Minh rầm đất cát áo đầm máu me
 Ôm lòng thương bạn ra về
 Trình bà rằng: Liễu có gì thác oan
 Máu me quần áo chan chan
 Nàng nghe Đào nói hồn tan phách rời

Than rằng : Trong nghĩa tôi người
 Có công có của sao trời chẳng dung
 Vội vàng vào bạch Trần-Công
 Người nghe thấy nói hải hùng liền ra
 Trước sau thấy đã thực thà
 Tranh lòng thương nó xót xa muôn phần
 Trên vai thấy dấu bàn chân
 Nhìn xem đích thật nam nhân chẳng nhầm
 Bên đường vết máu đầm đầm
 Mấy truyền đệ tử đi tìm cho ra
 Càng tìm dấu tích càng ra
 Nơi trên ngọn cỏ nơi xa bên đường
 Đến nơi ngoài chợ đầu làng
 Bèn vào tới đó thấy chàng Cảnh-Yên
 Sự tình âu hẳn quả nhiên
 Hãy còn dấu máu ở bên áo quần
 Nay đã thực kẻ gian nhân
 Làm đơn liền giải chẳng phần bao dong
 Lệnh quan sai bắt đã xong
 Liền đem giam cấn ở trong ngục hình
 Anh còn giáo lập môn sinh
 Nàng thì xấu hổ chán mình khóc thương
 Nghe chàng phải bước lo lường
 Than rằng : Nhiều nỗi nguy nan mấy trời
 Vội vàng chân bước đến nơi
 Về thăm từ-mẫu kéo người nhớ mong
 Phương-Hoa chán cảnh trong lòng
 Giây Thanh tiên gạo đem cùng ra nuôi
 Đêm thì thức mắc ngậm ngùi
 Thương chàng oan uổng giam nơi ngục hình

Lão bà bởi sự thất tình
 Kém ăn kém ngủ nên sinh tật nguyên
 Nàng càng cảm nghĩa lo phiền
 Giây Thanh thang thuốc ngồi bên đêm ngày
 Non mai khi phải gió may
 Lão bà mới hỏi đặng cay trăm điều
 Người tiên nhân ở trong triều
 Giàu sang dễ biết bao nhiêu bây giờ
 Tiết trinh trung hiếu có thừa
 Vì sa cơ phải đến cơ hội này
 Mẹ bảo cho chúng con hay
 Ở thời phải giữ bằng nay thực thà
 Đừng theo những tính gian tà
 Tham vàng phụ nghĩa nữa mà lụy danh
 Hãy tu nhân đức hiền lành
 Thịnh suy bỉ thái đã đành xưa nay
 Hãy nên nuôi lấy em này
 Oan kia cũng khỏi nạn này cũng qua
 Mẹ thời tuổi tác mình già
 Mai sau mưa nắng biết là làm sao
 Nói thôi giọt ngọc tuôn trào
 Hồn hoa gió đã lọt vào linh tiêu
 Lòng chàng lắm nỗi dăm chiêu
 Vặt mình ngã gục khóc kêu một mình
 Than rằng ; Bể thẳm non xanh
 Cánh bèo nước siết gập ghềnh đường nay
 Phương-Hoa đợi đến canh chầy
 Gọi Thanh mới giận rằng mây hãy ra
 Hỏi hân cho biết sự bà
 Thuốc thang cơm cháo xem đã mạnh chưa ?

Thanh liền vàng dẫy sau xưa
 Vội ra một chốc thì vừa tới nơi
 Thấy bà chung mệnh biến rồi
 Vật mình lẫn khóc rụng rời chân tay
 Than rằng: Hoạn nạn nhường này
 Làm sao bà nội xe mây cho đành
 Chàng liền dặn với Tiểu-Thanh
 Con về trọng ấy trần tình người hay
 Giám xin tư cấp lúc này
 Được giàu nhiều ít thì mây đem ra
 Để mà tính liệu việc bà
 Thanh về thưa mấy Phuong-Hoa tỏ tường
 Nàng đã bối rối trăm đường
 Một mình chẳng biết lo lường làm sao
 Lấy hai nén bạc trong bao
 Cửa buồng liền gọi Thanh vào cúi cho
 Nói năng khóc lóc nhỏ to
 Rằng: Tao lo lắng công phu bấy chầy
 Xót xa về nỗi chú này
 Một mình giam chấp đêm ngày ngục trong
 Đưa bà về chốn âm cung
 Xin an hạ địa kéo lòng lo thay
 Nói trình bác Tĩnh cho hay
 Ban đêm sẽ dụng, ban ngày chớ nèn
 Khi đưa người xuống hoàng truyền
 Thời giồng lấy một cây đàn cho cao
 Sáng khắp địa giới, thiên tào
 Linh hồn được thoát tiêu hao mọi phần
 Trong khi hành lễ tế văn
 Để cho chọn đạo hôn nhân mấy chàng

Tiểu Thanh vàng giầy vọi vàng
 a ngoài minh bạch tỏ tường trình qua
 Lạy thôi đem bán phú gia
 Đây thi cũng độ được vài mươi quan
 Cũng là một việc lo toan
 Tìm nơi tổng táng cho an lúc cùng
 Đến canh ba mới tổng chung
 Cứ như nghi tiết lễ trong việc hăng
 Ai ai thấy cũng khen rằng
 Khó khăn mà giữ đạo bằng hiếu trung
 Đêm thời nàng mới ra cùng
 Canh ba mới thấy bên đông có đèn
 Vọi vàng đóng cửa cài then
 Mẹ con trông lên tìm đường ra ngay
 Khóc than vật vãi thương thay
 Than rằng : Bề rộng đất giầy, trời cao
 Đương cơn hoạn nạn lao đao
 Lấy gì giả nghĩa cù lao ân cần
 Đoạn rồi trả lại mộ phần
 Nhủ chàng Cảnh-Tĩnh xa gần khúc nhòai
 Xin anh săn sóc việc người
 Cùng đọc văn tế để tôi trở về
 Kẻo khi tình sự ngộ nghê
 Miệng ong, lưỡi én, thế chê người cười
 Tĩnh rằng : Muôn đời ơn người
 Nghìn vàng chữa dễ đền bồi tấm thương
 Phương-Hoa trở lại nảo nùng
 Mẹ con dắt díu về phòng tây lâu
 Sáng ngày ai nấy bảo nhau
 Ban đêm nghe thấy khóc đâu lạ thường

Tiếng nghe nhi nữ khóc than
 Chàng rằng : Chẳng biết người đường ở đâu
 Đang cơn muôn thảm nghìn sầu
 Họ hàng chúng bạn trước sau biết gì
 Mọi tuần các lễ như y
 Tế cơm rau cháo đôi khi mặc chàng
 Lưng cơm, chén rượu, nén hương
 Khó khăn song giữ đạo thường cho chuyên
 Tuần vừa nhân tiết thu thiên
 Bỗng nghe nhà nước có truyền khai khoa.
 Các châu, các phủ gần xa
 Đều vào nộp quyển trên tòa phủ liêu
 Các quan vàng mệnh trong triều
 Cứ trong ba tịch bao nhiêu đệ vào
 Cảnh-An khôn nghĩ thế nào
 Phương-Hoa phải tỉnh thắp cao mưi này
 Dễ ai tư cấp chàng rầy
 Lo toan trong dạ đêm ngày bơ vơ
 Lòng nàng đã nghĩ say sưa
 Tim nhời đối trá mà thừa sự tình
 Đợi ơn từ mẫu dưỡng sinh
 Đợi ơn cục-dục công trình cù lao
 Tôi thời người cả tuổi cao
 Muốn cho con kết nơi nào hợp hoan
 Cảnh-An thời đã vắn nắn
 Dễ hồ còn có lo toan việc gì
 Tôi xin ra chốn kinh kỳ
 Bán hàng kén khách gặp thì kết duyên
 Chấp kinh cũng phải tòng quyền
 Kéo lo thân gái cao niên nhỡ nhàng

Trần-Công rằng : Mặc ý nàng
 Giữ cho cẩn thận khỏi đường giảng hoa
 Vốn giòng đệ tử lương gia
 Chớ tình ong bướm người ta chê cười
 Nàng vàng cha dặn mấy nhời
 Xăm xanh bạc bầy, vàng mười trăm cân
 Đường hoè dặm liễu đời chân
 Nguyệt thủ lông lánh, hoa xuân, thẹn thò
 Năm ngày ra đến thành đô
 Tìm nơi nhà quán ở cho gần chàng
 Xăm xanh dọn dẹp bày hàng
 Chiều thanh vẽ qui huy hoàng thông dong
 Tiếng đồn khắp hết tây đông
 Có nàng tiên nữ giá trong quý quyền
 Xuân xanh còn tuổi thiếu niên
 Có bề nhan sắc có bên mỹ miều
 Đêm thanh những khách lạ vào
 Người nào cũng trọng kẻ nào cũng ưa
 Dù ai phong nguyệt say sưa
 Thời nàng chớm hỏi đong đưa chiều lòng
 Dầu ai quý khách quần hồng
 Gió lay chẳng chuyển tấm lòng sắt son
 Mấy nhời nguyện mấy nước non
 Dù mà bia tạc đá mòn chẳng quên
 Lại thương một nỗi Cảnh-Yên
 Tiểu-Thanh khuya sớm gạo tiền đem nuôi
 Triều-đình chiếu mở khoa-khoi
 Nhưng ban sắc chỉ, chẳng coi ngục hình
 Xuân thiên tiết đến thanh minh
 Bỗng đâu có chiếu triều đình mở khoa

Văn nhân tài tử gần xa
 Đều vào ứng thí quốc gia cầu hiền
 Nàng từ nghe thấy biết tin
 Nghĩ mình sức gái giá nên anh tài.
 Sử kinh luyện tập hôm mai
 Văn chương phủ lục mọi bài lâu thông
 Phun châu nhả ngọc nức lòng
 Đã tường kinh sử, lại thông truyện ngoài
 Trá hình giả gái làm trai
 Oan nghi diện mạo anh tài phương viên
 Áo quần sắp sẵn bút nghiên
 Quyền đề Thuần-Lộc Cảnh-yên là chàng
 Xăm xăm ra tới thi trường
 Tay đưa quyền nộp vôi vàng vào thi
 Danh dương bẻ quế tải uy
 Quyền thi đều được ba kỳ có tên
 Tiếng đồn dậy khắp bốn bên
 Cảnh-Yên thực đã giá nên anh tài
 Phương đình bạt chúng tốt vời
 Chẳng hay dung mạo tướng người tàm sao
 Đến hôm đệ tứ lại vào
 Vua thi đương ngự tòa cao lầu vàng
 Bỗng chiêm bao thấy lạ lùng
 Một người áo tía đai vàng hắc hoi
 Xưng rằng: Thiên sứ trên trời
 Ban sai sắc lệnh vâng nhờ tới đây
 Cảnh-An hoạn nạn bấy chầy
 Đức vua dụng lấy khoa này cho yên
 Văn chương dù giỏi hay hèn
 Cũng cho lấy chữ Cảnh-yên vào câu

Nói rồi phứt biến đi mau
 Vui thì thức dậy trên lầu một khi
 Bèn đòi văn võ tức thì
 Chiêm bao bỗng thấy điều thì lạ thay
 Ngọc-Hoàng thiên sứ xuống đây
 Cảnh-An dùng lấy khoa này tài cao
 Chẳng hay tài cán ra sao
 Trong triều liệu có người nào thế không?
 Bá quan văn võ tâu rằng :
 Cảnh-An tên đã đậu chung ba kỳ
 Thánh quân thần mộng thiên uy
 Ất là cũng có diệu kỳ chẳng không
 Thoát thôi bái tạ cứu trùng
 Bá quan văn võ đều cùng ra đi
 Đến hôm kéo bảng bốn kỳ
 Chữ tên chơi chơi danh đề thứ ba
 Huệ lan dậy khắp gần xa
 Cảnh-An, Thuần-Lộc, Thanh-Hoa một dòng
 Vua truyền tiến sĩ năm ông
 Đều vào yến ẩm đèn rồng hôm nay
 Năm viên sấm sửa xiêm giầy
 Đai vàng áo tía thẳng ngay vào triều
 Cừ trong khoa thứ trước sau
 Vui thì cao ngự trên lầu trông ra
 Phán rằng: Tiến-sĩ Thanh-Hoa
 Trẫm xem như thế đàn bà chẳng sai
 Vội vàng liền bỏ cân đai
 Khấu đầu bái tạ dưới ngai tnura quỳ
 Tôi nay chính thực nữ nhi
 Thương chồng nên phải đi thi thay chồng

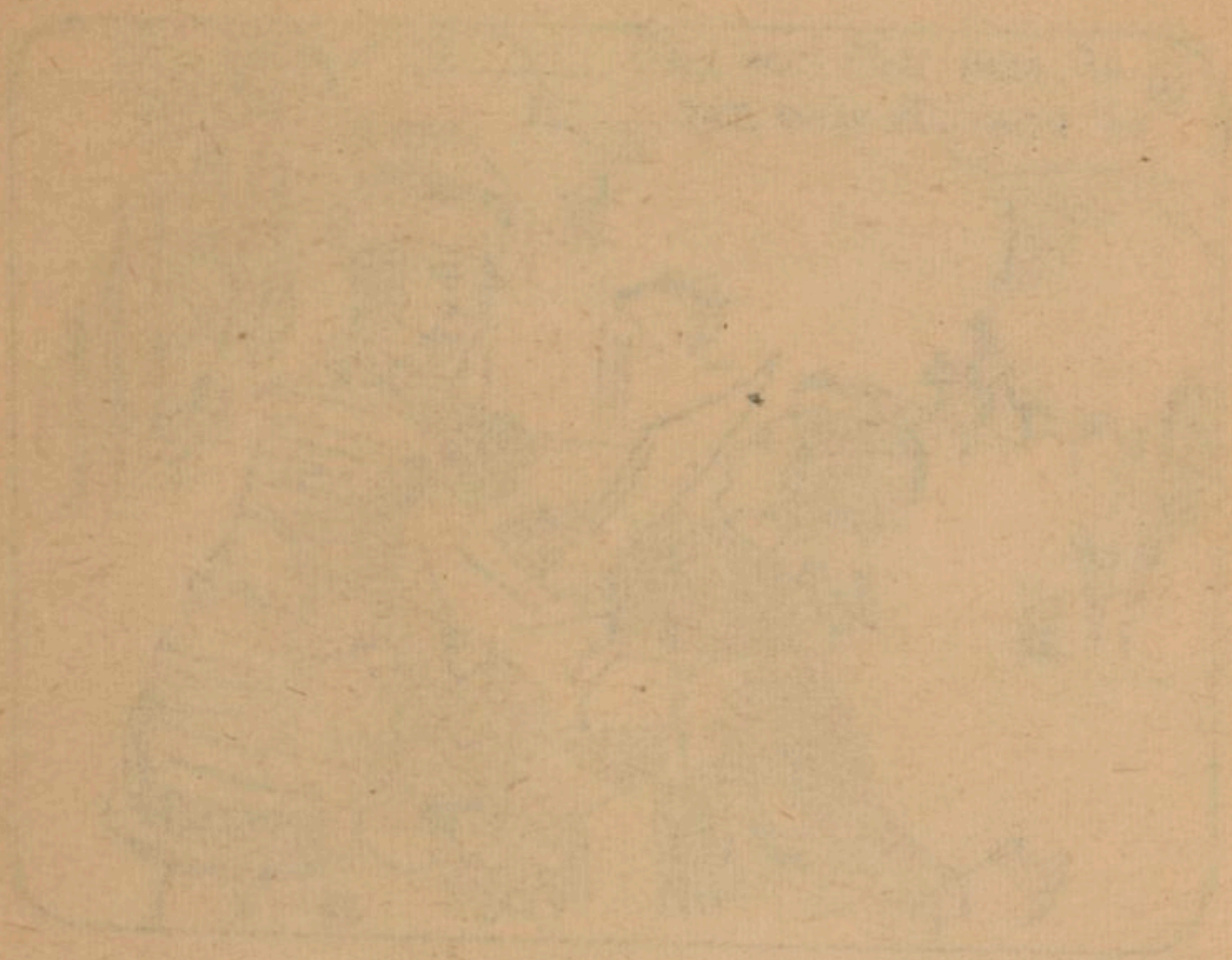
Vua nghe thấy sự lạ lòng
Trưởng trong thần mộng hải hùng mấy tra
Khúc nhôi nàng mới thừa qua
Con quan Ngự-sử, quê nhà Lôi-dương
Chồng xưa con Thượng-thư-Trương
Chẳng hay tội lỗi nhà vương việc gì?
Có quan khâm-mệnh bất kỳ
Cảnh-An sợ hải lánh đi cõi ngoài
Tôi nay thầy chiếu cầu tài
Tiếc trong công đức vật nài đôi khi
Phán rằng : Sự ấy cũng kỳ
Trương-Công trung nghĩa tội thì ở đâu?
Đã thương tuổi tác về châu
Ban về giáo-sĩ bấy lâu quê nhà
Vì đâu mà phải oan gia?
Mà người trung nghĩa bỗng ra cơ hàn
Sự này ắt bởi hồng nhan
Gặp người hung bạo nó toan hại mày
Từ ngày vấn lễ đến nay
Có ai lại đến hỏi mày nữa chẳng?
Nàng bèn quỳ gối tâu rằng :
Có quan Trung-úy, danh xưng họ Tào
Ngựa dù áo tía võng đào
Xôn xao đầy-tớ liền vào hỏi tôi
Nói rằng : Đã có một nơi
Chờ thang thết đãi một hồi ra đi
Vua rằng : Sự ấy chẳng nghi
Trương-Công oan ấy, trăm thì hỏi tra
Kíp sai lực-sĩ về nhà
Bắt Tào Trung-úy điệu ra kinh-thành

Điệu vào đối diện để đình
Hỏi Phương-Hoa phải dung hình này chăng ?
Nàng nhìn rõ mặt tâu rằng :
Chàng này ấy thực là chàng xưa kia
Vua quan nổi giận tức thì
Mà sao dám sự phi vi la nhường
Về thu điền-sản gia-hương
Để đền oan mệnh bồi thường Trương-Công
Triều đình nghĩ luận chẳng dong
Lệnh truyền chu diệt tam tông họ Tào
Trách Trung-úy ở bạc sao
Tay làm mình chịu nhẽ nào kêu oan
Triều-đình song việc luận bàn
Vua liền phán hỏi Cảnh-An đâu rầy ?
Nàng bèn quỳ xuống tâu bày
Chồng tôi giam chấp ở nay ngục hình
Phán rằng : Đã lánh ẩn danh
Cớ sao tội lệ ngục hình nữa chi ?
Tâu rằng trung thủy vẫn vi
Có hai Đào, Liễu tùy-nhi trong nhà
Chàng thì chẳng dám xông pha
Đưa vàng dậy Liễu đem ra cho chàng
Cho nên Liễu bước lên đường
Phải cơn họa ấy lo lường bấy nay
Phán rằng : Trẫm đã biết hay
Phó cho Ngự-sử việc này làm sao ?
Ngự-sử đặt gối tâu vào
Luận rằng : Sự bởi con đào chẳng sai
Vào ra thầy tớ hôm mai
Cho nên nó biết, há ai được tường ?

Khâm-sai về đến gia-hương
 Bắt con Đào-thị cùng thẳng Hồ-Nghi
 Điệu vào đến trước đàn-trì
 Hỏi rằng: Tội ấy mày thì làm sao?
 Một hòm vàng bạc biết bao
 Oan hồn con Liễu nó vào kêu đây!
 Vả nó là bạn xưa nay
 Làm cho oan uổng, đắng cay muôn phần
 Hồ-Nghi, Đào-thị đến gần
 Hồn tan, phách lạc, tay chân rung rờ
 Khẩu đầu kêu hết mọi nhờ
 Chim kia khôn thoát lưới trời lọ ai?
 Bá quan rằng: Sự chẳng sai
 Chiều cho tội nó thủ tài sát nhân
 Đào kia tội cũng dự phần
 Vợ chồng một đảng tham-tàn khôn tha
 Đã xong hai nghĩa chính, tà
 Sai người tức tốc vào tra ngục đường
 Quan sai sổ luật cho chàng
 Dem vào đối diện với nàng Phương-Hoa
 Bao nhiêu sĩ tử chúng ta
 Chẳng ai như vợ lương-gia nhà chàng
 Đưa nhan vào đến nhà vàng
 Thực là sau trước rõ chàng Cảnh-Yên
 Thông dong vua ngự phán truyền
 Khoa này tiến-sĩ năm viên định rầy
 Nhưng song tài sức chàng nay
 Trăm còn chưa biết giở, hay, vụng, hèn
 Ba bài văn sách ra liền
 Thử xem tài cán của viên thế nào

Bởi vì có sứ thiên-tào
Đêm xưa trẫm thấy chiêm-bao nhõn tiền
Chàng bèn lĩnh lấy bút nghiên
Nhận bài tức tốc tay liền làm văn
Ba giờ nộp quyển thành-quân
Vua bèn phó hạ triều thần cần-tra
Súc thời đáng đồ thứ ba
Tài thời sánh mấy Phương-Hoa tốt vời
Bảng treo cho chàng rõ mười
Chinh danh kéo chịu tiếng người dèm chê
Khỏi mang tiếng lụy nữ-nni
Ơn vua chiếu-chỉ vinh quy rõ ràng
Lại phong quan chức cho nàng
Phu-nhân tiết liệt chữ vàng thanh danh
Vợ chồng ra trước triều-đình
Chúc cung bái tạ thánh-minh trở về
Qua ngõ hạnh, tới làng hòe
Thong dong ngựa cưỡi dù che dùm dãi
Trước về tế lễ mẹ cha
Sau thời đến lạy ông bà Trần-Công
Quê nhà Thuần-lộc thẳng dong
Đón anh, đón cháu đều cùng vinh quy
Vinh hoa phú quý ai bì
Công-khanh nổi gót, quế-hòe đầy sân
Cho hay những bậc danh-nhân
Chuân chuyên trời vẫn dành phần vinh quang
Bĩ kia đến thái rõ ràng
Liêm, chinh, trung, hậu là gương muôn đời

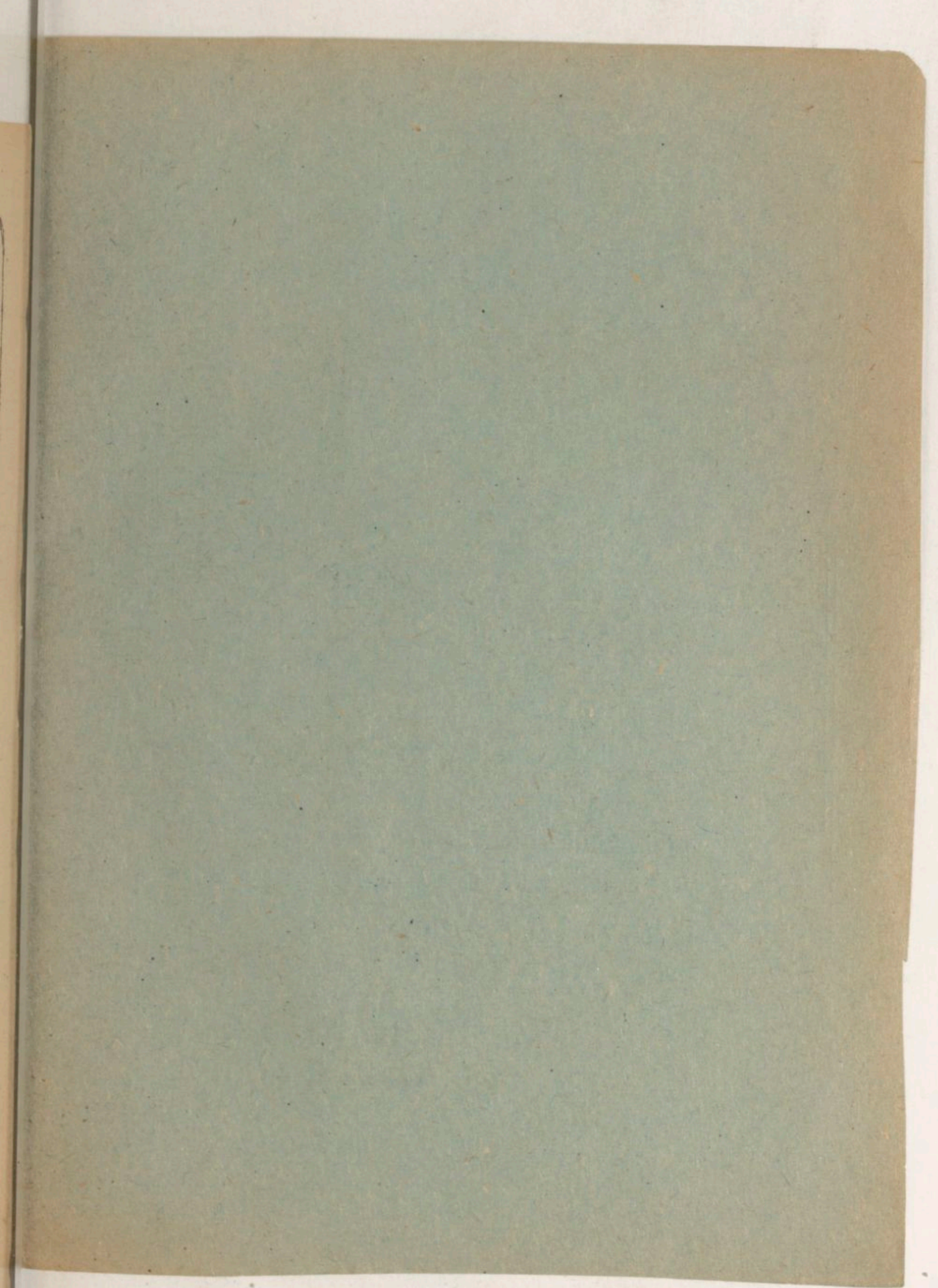
CHUNG

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side, appearing in several lines. The text is mostly illegible due to fading and the texture of the paper.

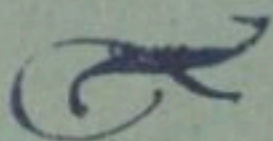
- Sắp in xong:
ĐÀU XANH GIÓ BUI
Truyện Xã-Hội phiêu lưu
Của ngòi bút đợc sắc PHẠM CAO CÙNG
Nguyễn Đga Xuất Bản
15 JULIEN BLANC HANOI

ĐÃ XUẤT - BẢN

Trương - Chi

(Có phụ thêm tranh ảnh) Mà giá cũng 1\$00

ĐÃ CÓ BẢN

GÁI LO VIỆC NƯỚC giá 7\$

Dã Sử Việt-Nam của Quỳnh-Liên

...

SẮP CÓ BẢN :

Tổng - Chân Cúc - Hoa

Phan-Trần Tân truyện

cùng phụ nhiều tranh ảnh đẹp

Thư từ và ngân phiếu xin gửi về :

Bà Nguyễn - thi - Ngà

15, Julien Blanc (Thu-Doan) Hà-nội

Nhà in Việt-Hưng 9, Huế

Số K.D. 1004 ngày 11-9-51

Giá : 4\$00

Trung, Năm 4\$20